

Симонтовська Я.В.

студентка,

*Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка*

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА СЛУЖБА В СПЕЦІАЛІЗОВАНОМУ ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Актуальність дослідження полягає в тому, в наш час гостро стоїть проблема розвитку соціально-педагогічної служби у спеціалізованих (корекційних) дошкільних навчальних закладах, що є мало досліджуваною у нашій країні. Тому що, діти з порушеннями в розвитку, а особливо дошкільники, самостійно не можуть адаптуватись до умов навколишньої дійсності, так як у цьому віці дитина перебуває у повній залежності від дорослих – батьків і педагогів. Також діти з особливими потребами потребують спеціальних умов навчання та виховання, корекції чи подолання дефектів у розвитку, індивідуального підходу та інше. Проте головним є соціалізація таких дітей до умов соціуму та підготовка їх до подальшого життя. Сім'ї, що мають дітей з порушеннями в розвитку також стикаються з безліччю проблем щодо виховання дитини, вони потребують підтримки, психолого-педагогічної допомоги, рекомендацій, спеціальної освіти з боку спеціалістів. Саме це є основою в роботі соціально-педагогічної служби.

Мета – розкрити основні аспекти роботи соціально-педагогічної служби в спеціальному дошкільному навчальному закладі.

Проаналізувавши науково-методичну літературу по даній темі, ознайомившись з особливостями роботи психологічної служби в Україні, зокрема положенням «Про психологічну службу», вивчивши досвід роботи соціального педагога та психолога у дошкільних навчальних закладах різних типів, дослідивши роботу різних служб, зокрема психологічної та соціально-педагогічної у Росії та Білорусії, де ці служби є головними в роботі системи освіти, можна зробити висновок про те, що доцільно в роботі дошкільних закладів спеціалізованого типу організувати роботу соціально-педагогічної служби. Тому що, діяльність даної служби спрямована на соціалізацію дитини дошкільного віку з порушеннями в розвитку в суспільстві, надання їй соціально-педагогічних та психологічних послуг, набуття соціальних навичок, корекції чи компенсації певних

дефектів, розкриття їх потенційних можливостей, талантів, соціально-педагогічний супровід сімей, що мають дітей з особливими потребами, що є необхідним для підготовки таких дітей до самостійного життя.

Соціально-педагогічну службу досліджували такі російські вчені та педагоги, як Аксенова Л.І, Сапожников І., Голоухова Г.Н., Стребелевой Е.А., Дегтяренко Т.М., Вавіна та інші.

Соціально-педагогічна служба в системі освіти – це сукупність закладів, установ, підрозділів і посад, що складають єдину систему, основу якої становлять фахівці у сфері соціальної педагогіки і практичної психології.

Соціально-педагогічна служба спеціальних дошкільних закладів – це сукупність кваліфікованих фахівців у сфері соціальної педагогіки та практичної психології, що здійснюють соціально-педагогічний патронаж дітей з особливими потребами.

До соціально-педагогічної служби спеціальних дошкільних закладів можуть входити соціальний педагог, практичний психолог, медпрацівники, дефектологи та інші педагогічні працівники [1].

Соціально-педагогічна служба спеціальних дошкільних навчальних закладах повинна бути спрямована на забезпечення успішної соціалізації дошкільників, збереження та зміцнення здоров'я, попередження та корекція відхилень в розвитку і поведінці; соціально-педагогічний супровід їх в життєвому самовизначенні, створення сприятливого клімату в дошкільному закладі і оточенні. Вчасно допомогти дитині, виявити проблему і з коригувати дії всіх учасників навчального процесу – головне в роботі даної служби.

На етапі спеціальної дошкільної освіти важливі: діагностика раннього розвитку; сприяння розвитку пізнавальної сфери, конструктивного становленню особистості дитини, її моральному розвитку; корекція порушень у розвитку; психологічна підготовка до навчання у школі [3].

Основним напрямком діяльності соціально-педагогічної служби в дошкільному закладі виступає корекційно-розвивальна (на основі вивчення особистості вихованців). Практичний психолог організовує роботу з розвитку емоційно-вольової та поведінкової сфер дітей, формує в них навички саморегуляції, гармонізує емоційний стан, вчить розпізнавання своїх та чужих емоцій. Соціальний педагог сприяє адаптованості дитини до умов навколишньої дійсності, налагодженню стосунків, подоланню

агресивності, комформності, невпевненості, формування соціальних навичок [2].

Фахівці соціально-педагогічної служби здійснюють моніторинг психофізіологічного та емоційного стану вихованців в освітньому процесі, відвідують заняття з метою спостереження за відповідністю режиму, методів виховання, умов освітнього середовища віковим особливостям дітей, своєчасно інформують вихователів про особливості здоров'я і працездатності дітей.

В роботі соціально-педагогічної служби з батьками значне місце належить профілактиці. Доцільно через розміщення інформації в батьківському куточку (стенди, папки-пересування, газети, інформаційні листки), виступи на батьківських зборах, організацію роботи батьківського клубу вести профілактику шкідливих звичок (куріння, зловживання алкоголем та інші), що згубно впливають на здоров'я, перш за все, маленьких дітей, профілактику соціального сирітства (ухилення від виконання батьківських обов'язків, жорстоке поводження з дітьми та насильства в сім'ї), пропаганду здорового способу життя, рекомендувати психологічну літературу по розвитку і вихованню дітей [2, с. 34].

Спеціалісти служби здійснюють соціально-педагогічний патронат сім'ї з метою забезпечення умов для здобуття дошкільної освіти дітьми дошкільного віку, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, але не відвідують дошкільних закладів, та надання консультаційної допомоги сім'ї.

Соціально-педагогічна служба бере участь у розробці програм розвитку дошкільної установи, проводить моніторингові дослідження соціально-психологічного клімату у педагогічному колективі, бере участь у програмах роботи з молодими фахівцями, навчає вихователів психологічним технікам адаптації і соціалізації дітей на різних етапах їх розвитку, проводить психолого-педагогічні консилиуми з питань попередження дезадаптації вихованців, оптимізації освітнього процесу.

Таким чином, робота соціально-педагогічної служби спрямована на підтримку дітей, батьків, педагогів у рамках роботи дошкільного закладу спеціалізованого типу, допомогу в успішній соціалізації дошкільникам, що мають відхилення в розвитку, створення сприятливого мікроклімату для їх розвитку, навчання та виховання. Тому соціально-педагогічна служба є необхідною в спеціалізованому дошкільному навчальному закладі.

Список використаних джерел:

1. Дегтяренко Т.М. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: навчальний посібник / Т.М. Дегтяренко, Л.С. Вавіна. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008 – 302 с.
2. Аксенова Л.И. Социальная педагогика в специальном образовании: учебное пособие для студентов по специальности 0319 – специальная педагогика в специальных (коррекционных) образовательных учреждениях / Л.И. Аксенова. – М: ИЦ «Академия», 2001 – 192с.
3. Стребелевой Е.А. Специальная дошкольная педагогика: Учеб. пособие для студентов высш. учеб. завед. / Под ред. Е.А. Стребелевой. – М.: ИЦ «Академия», 2002 – 321 с.
4. Нагорна О. Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами: навчально-методичний посібник / О. Б. Нагорна. – Рівне, 2012. – 99 с.

Тадаєва А.В.

аспірант,

Харківська державна академія культури

СПЕЦИФІКА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ПРОЦЕСУ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

За даними представників різних наук приблизно з середини ХХ століття людство вступило в якісно нову фазу розвитку, головним цінностями якого є інформація і, як наслідок, знання. В свою чергу сучасний етап розвитку цивілізації характеризується фундаментальними змінами майже в усіх сферах життя людини: політичній, економічній, соціальній, культурній та інших. Ці зміни відбиваються в першу чергу на підростаючому поколінні, а саме на дітях молодшого шкільного віку, адже саме це вік є сенситивним для фізичного, психічного та соціального розвитку. Тому постає необхідність вивчення соціально-педагогічних технологій направлених на гармонізацію процесу соціалізації дітей молодшого шкільного віку в сучасному інформаційному просторі.

Особливості соціалізації в умовах інформаційного суспільства розглядають Н. Гавриш, Н. Лавриченко, Г. Лактіонова, П. Плотніков, А. Рижанова, С. Савченко та інші; питаннями впливу нових медіа на соціалізацію людини займаються В. Мудрик, О. Петрунько, В. Плешаков, Л. Рейман та інші. Психологі